
De Meester 2020

Sinds 2015 organiseert de Fleur Groenendijk Foundation (FGF) jaarlijks de promotieprijs De Meester van € 5.000. Deze prijs is uitsluitend voor afgestudeerde projecten van Rotterdamse Academie van Bouwkunst (RAvB). Drie net afgestudeerde architecten/stedenbouwkundigen strijden om deze promotieprijs die ingezet dient te worden voor het creëren van naamsbekendheid en promotie van het werk.

Procedure

De kandidaten voor de prijs bestaan uit alle afgestudeerden in het jaar waar de prijs betrekking op heeft. De jury heeft daarvoor ter bestudering van alle projecten de desbetreffende documentatie ontvangen en heeft aan de hand van de documentatie en de tentoongestelde projecten drie kandidaten genomineerd.

Op de avond van de prijsuitreiking presenteren de kandidaten hun plan voor publiek en jury. Na de presentaties gaat de jury in dialoog met de kandidaten. Vervolgens trekt de jury zich terug om de winnaar te bepalen, waarna publiekelijk de prijs uitgereikt wordt. Tussentijds is er ruimte voor reacties en vragen vanuit het publiek.

Naast de promotieprijs van € 5.000 voor de winnaar van De Avond van De Meester, is er dit jaar voor de eerste keer ook een publieksprijs van € 1.000. Deze prijs staat los van het juryoordeel.

Beoordelingscriteria

1. Met het werk toont de maker zich bewust te zijn van het maatschappelijk geworteld karakter van architectuur en/of stedenbouw;
2. Met het werk toont de maker zich bewust te zijn van de omgeving waarin het ontwerp, plan of de strategie een plaats krijgt;
3. Met het werk toont de maker aan het ontwerpinstrumentarium te beheersen;
4. Het werk is volledig en consistent;
5. Het ontwerp en de intenties van de maker worden op een voor een breed publiek toegankelijke wijze gecommuniceerd.

Avond van De Meester 2020

Op vrijdagavond 20 november werd voor de zesde keer de "Avond van De Meester" gehouden. Net zoals heel 2020 verliep ook deze avond anders dan de afgelopen jaren. De jurering van het afgestudeerde werk van de drie genomineerde afgestudeertalenten en de prijsuitreiking aan de winnaar verliep dit jaar via livestreaming. Daarvoor werd gekozen voor de eneroverende locatie BlueCity, het voormalige Tropicana in Rotterdam. Voor deze locatie was gekozen allereerst om de kracht van circulariteit in architectuur te belichten. Eén-op-één onderzoek naar de mogelijkheden van duurzaam materiaal(her)gebruik. Daarnaast is het project interessant en relevant vanwege de intrinsieke motivatie en organisatie via collectief 'eigenaarschap'. Ten derde is BlueCity een belangrijke case study voor de omgang met ons gebouwde erfgoed uit de jaren 80 in Rotterdam.

Tijdens het overleg van de jury achter de schermen werd eerst een film vertoond van Ruud van Leeuwen, winnaar van De Meester 2019, over de spin-off van de prijs. Vervolgens was er een live chat met de genomineerden waarin het publiek antwoorden kon krijgen op vragen over de afgestudeerde projecten. Tijdens de livestream kon het publiek via Mentimeter stemmen op een favoriet. De **Publieksprijs 2020** werd uitgereikt aan: **Jeroen Turenhout** met zijn project **Social Structure**.

De kandidaten

De jury heeft voorafgaande aan de Avond van de Meester uit zeventien kandidaten drie genomineerden geselecteerd. Het is een beetje een cliché, maar meestal meldt de voorzitter van de jury dat de jurering geen eenvoudige klus was. Dit jaar bleek dat echter helemaal niet zo moeilijk te zijn. De jury had al tamelijk snel twee plannen waarvan zij dacht dat die er in ieder geval bij moesten zitten. Voor de derde genomineerde bleven er vijf kandidaten over waar langer over gediscussieerd werd. Maar uiteindelijk kwam daar ook unaniem een kandidaat naar voren.

Als genomineerden voor De Meester 2020 werden voorgedragen:

- **Jeroen Turenhout** **Social Structure** (Architectuur)
- **Johan van Ling** **EUandME** (Stedenbouw)
- **Freek van Riet** **Hoogtij** (Stedenbouw)

De jury

- Victor Mani, architect en voormalig professor en decaan van de **msa** | University of Applied Sciences in Münster.
- Annelies van der Vorm, Plantwijck BV, social investments.
- Liesbeth van de Pol, DOK Architecten, Amsterdam.
- Dick van Gameren, Dick van Gameren Architecten, Amsterdam, decaan TuD faculteit Bouwkunde.
- Alesandra Covini, Studio Ossidiana, Rotterdam.
- Secretaris: Robert von der Nahmer, stafid Rotterdamse Academie van Bouwkunst

Moderator op de avond: David Baars, TomDavid Architecten, Rotterdam.

Oordeel jury

Dit jaar waren er 12 Architectuur studenten en 5 Stedenbouw dus er waren dit jaar procentueel veel stedenbouwkundigen onder de genomineerden.

Wat bij de voorselectie opviel was dat er procentueel veel stedenbouwkundigen onder de afgestudeerden waren, terwijl er meestal meer architecten dan stedenbouwkundigen aan de Academie afstuderen. Van de drie genomineerden zijn er twee die als stedenbouwkundigen zijn afgestudeerd. Maar ook het plan Social Structure van Jeroen, die is afgestudeerd als architect, kent veel overlap met stedenbouw. EUandME, het plan van Johan, is echt stedenbouw maar overlapt sterk met architectuur. En het plan Hoogtij van Freek stijgt eigenlijk uit boven de schaal van stedenbouw. Dat verkeert op de schaal van infrastructuur en kent een landschappelijke aanpak.

Anders dan bij de voorselectie was het vaststellen van De Meester 2020 op de avond zelf iets minder eenvoudig. Vooral de keuze voor de plaatsen 1 en 2 was echt moeilijk. De kwaliteit van de twee plannen was, hoe verschillend ook, overeenkomstig hoog. Na wikken en wegen van plussen en minnen kwam de jury toch unaniem tot het volgende oordeel:

1. Johan van Ling - EUandME - De Meester 2020

Het project EUandME heeft als ondertitel 'a mediation between presumed opposites'. In de inleiding schrijft Johan: "Wat als Brussel haar tegenstellingen gaat vieren in plaats van vermijden?" In het project verzet hij zich tegen de ondoordachte wijze waarop de Europese instellingen met haar huisvesting een minimale interactie aan gaan met de stad Brussel en in haar representatie haaks staat op de basisprincipes van Europa. Namelijk de wil tot samenwerking, uitwisseling en wederzijdse afhankelijkheid. Het plan behelst het herhuisvesten van de instellingen in een complex in de vallei op het Zuidstation, het dichtstbevolkte deel van de stad, met de meeste culturele diversiteit en minste (kwantitatief en kwalitatieve) openbare ruimte. Dit met de intentie dat juist op deze plek waar ook de wekelijkse grootste markt van Europa plaatsvindt, Europa voor ruimtelijke, sociale en politieke uitwisseling kan zorgen.

Oordeel jury: Met dit plan moet Johan aan de slag. Niet nu maar straks, een plan voor de langere termijn. Een plan dat op verschillende schaalniveau een aantal nijpende problemen van de stad Brussel oplost en met de herhuisvesting van Europese instituten een politiek statement maakt. Met dit ontwerp van het nieuwe huis voor Europa maakt Johan nieuwe stedelijke ruimte van hoge kwaliteit waarin hij alle schalen van groot tot en met de kleine, menselijke schaal betreft. Het complementeert op geraffineerde wijze het ruimtelijk plan van Leopold II door situering in de Zennevallei waardoor het van bovenaf zichtbaar is. Door het station onder het complex te brengen worden de omliggende gefragmenteerde stedenbouwkundige weefsels weer met elkaar verbonden, wordt er een hoge dichtheid behaald en ontstaat er een nieuwe openbare ruimte voor uitwisseling en verbinding. De jury typeert het project als een Grand Palais van deze tijd. Inhoudelijk en ontwerptechnisch is het heel sterk en daarom is Johan door de jury verkozen tot **De Meester 2020**.

2. Freek van Riet - Hoogtij

Hoogtij is een project dat handelingsperspectieven biedt in reactie op de huidige klimaatcrisis met toenemende opwarming en een stijgende zeespiegel. Freek presenteert aan de hand van vier locaties verschillende strategieën hoe we met deze bedreigingen om kunnen gaan; aanvallen, verdedigen, terugtrekken en verbinden. Zich verbazend over het huidige verstedelijkingspatroon is het project een pleidooi om, in symbiose met de natuur, met de verstedelijkingsopgave juist te anticiperen op al deze veranderingen. Denkend aan toekomstige generaties en de effecten op lange termijn.

Oordeel jury: De jury beoordeelt dit plan als een serieuze waarschuwing dat getuigt van veel durf. Op basis van uitstekende analyses wordt er een geniale agenda aangeboden met vier verschillende locatiegebonden strategieën die zeer overtuigend in woord en beeld tot uitdrukking worden gebracht. Het project biedt inspirerende en verleidelijke toekomstperspectieven. De jury moedigt Freek aan om na te denken hoe er meer mensen gemobiliseerd kunnen worden voor deze nieuwe manier van langetermijn ontwerpen.

3. Jeroen Turenhout - *Social Structure*

Het project is het resultaat van een zoektocht naar woningbouw met hoge dichtheid op de Lloydpier in Rotterdam. Achterliggende vraag was hoe de gemoedelijkheid van het leven in een dorp verbonden kan worden met de dynamiek van de stad. Het resultaat is een woonblok van zeshonderd woningen verdeeld over vier niveaus van elk drie woonlagen. Per niveau zijn de galerijen uitgevoerd als straat. Door het gehele complex liggen collectieve voorzieningen verspreid. Als buurtkamers, groen- en speelvoorzieningen en zelfs een buurtkas.

Oordeel jury: Een mooi en inzichtelijk plan op basis van gedegen vooronderzoek met inspirerende voorbeelden en vormstudies. De jury zou een dergelijk plan graag direct gerealiseerd willen zien. Het plan doorloopt de schalen van wijk, buurt en straat met een duidelijke focus op sociale cohesie. De jury kon zich vinden in het door Jeroen aangehaalde citaat van Jules Deelder, "de omgeving van de mens is zijn medemens". Het ontwerp overtuigt met een goede balans tussen realisme en idealisme.